

CYFARFOD ARBENNIG O'R PWYLLGOR SAFONAU

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 15 Rhagfyr 2020

PRESENNOL: Aelodau Annibynnol

Mr John R Jones (Cadeirydd)
Dr Thomas Rhys Davies (Is-Gadeirydd) (yn y Gadair ar gyfer Eitemau 1 a 3)
Mrs Celyn Menai Edwards
Mrs Gill Murgatroyd
Mrs Sharon Warnes

Yn cynrychioli'r Cyngor Sir

Y Cynghorydd J Arwel Roberts
Y Cynghorydd Dafydd R Thomas

Yn cynrychioli Cyngorau Tref a Chymuned

Y Cynghorydd Keith Roberts

WRTH LAW:

Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro
Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) (MY)
Rheolwr Hyfforddiant Adnoddau Dynol (MW) (ar gyfer Eitem 3)
Swyddog Datblygu AD dan Hyfforddiant (CD) (ar gyfer Eitem 3)
Swyddog Pwyllgor (SC)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorydd Iorwerth Roberts (Cyngorau Tref a Chymuned)

1. DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

2. COFNODION Y CYFARFOD

Cadarnhawyd bod cofnodion drafft y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar y dyddiadau canlynol yn gywir, yn amodol ar y canlynol-

- 17 Medi 2019
- 11 Mawrth 2020 (Arbennig)

Adroddodd y Cadeirydd, oherwydd nad oedd cworwm yn y cyfarfod diwethaf, fod cofnodion 17 Medi 2019 wedi'u cyflwyno i gyfarfod heddiw i'w cymeradwyo. Nodwyd bod y Cadeirydd wedi derbyn y cofnodion yn flaenorol, a chadarnhaodd y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas fod y cofnodion yn gywir.

Materion yn codi o gofnodion 11 Mawrth 2020

- Eitem 2 - Cadarnhaodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) fod gohebiaeth wedi'i hanfon at yr Adain TGCh yn dilyn cais ynghylch a ellid newid presenoldeb Aelodau mewn cyfarfodydd i "presennol". Nodwyd na dderbyniwyd ymateb gan yr Adain TGCh hyd yma.

PENDERFYNWYD bod y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) yn ysgrifennu at yr Adain TGCh yn gofyn am ymateb i gais y Pwyllgor Safonau.

- Eitem 3 - Cadarnhawyd, oherwydd Covid-19, nad yw'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd wedi gallu mynychu cyfarfodydd Arweinwyr Grŵp i drafod Adroddiadau Blynyddol yr Aelodau a materion perthnasol eraill. Adroddodd y Cadeirydd eu bod wedi cyfarfod ag un Grŵp, ac wedi gohebu ag un arall. Nodwyd unwaith y bydd cyfyngiadau'r cyfnod clo wedi eu llacio, bydd y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd yn ceisio cwrdd ag Arweinwyr Grŵp.

Gofynnodd yr Is-Gadeirydd a ddylai'r Pwyllgor gymryd agwedd fwy rhagweithiol, a gofyn am gyfarfod gydag Arweinwyr Grŵp trwy Zoom neu Teams, ac fe gytunodd y Pwyllgor. Ymatebodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro fod Arweinwyr Grŵp yn aml yn cwrdd trwy Teams ac felly byddai'n gwneud trefniadau i'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd fynychu cyfarfod rhithwir o'r Arweinwyr Grŵp.

PENDERFYNWYD bod y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/ Swyddog Monitro yn ysgrifennu at Arweinwyr Grŵp i ofyn am wahoddiad i Gadeirydd ac Is-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau fynychu cyfarfod Arweinwyr Grŵp maes o law.

- Eitem 4 - Cyfeiriwyd at baragraff ar Dudalen 4 yr adroddiad a oedd yn dweud "*Adroddodd y Rheolwr Datblygu AD y byddai'n edrych i mewn i'r mater o gofnodi presenoldeb ar gyrsiau hyfforddi yn ganolog ar y system AD, ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor maes o law*". Nodwyd nad oes diweddariad wedi'i ddarparu ar gofnodi presenoldeb hyd yma.

PENDERFYNWYD bod y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) yn codi'r mater gyda'r Rheolwr Hyfforddiant AD ac yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Safonau.

- Eitem 5 - Canslwyd Sesiwn Gadeirio ar y cyd a oedd wedi'i threfnu gydag awdurdodau lleol Gwynedd a Conwy oherwydd y pandemig. Mae'r hyfforddiant Cadeirio bellach ar gael ar borth E-Ddysgu'r Cyngor.
- Eitem 11 - Adroddodd y Swyddog Monitro fod angen adolygu a chryfhau Protocol Datrysiad Lleol y Pwyllgor Safonau. Argymhellodd y dylai'r Pwyllgor adolygu'r Protocol ymhellach, ac ymgymryd â hyfforddiant cyfryngu yng nghyd-destun y Protocol.

PENDERFYNWYD:-

- **Adolygu Protocol Datrysiad Lleol y Pwyllgor Safonau;**
- **Bod y Pwyllgor Safonau yn ymgymryd â hyfforddiant cyfryngu yng Nghyd-destun y Protocol Datrysiad Lleol.**
- Eitem 12 - Rhoddodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro y wybodaeth ddiweddaraf am y Mesur Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru). Cadarnhaodd fod y Mesur wedi cael ei gymeradwyo gan Gynulliad Cymru, ac y bydd yn derbyn Cydsyniad Brenhinol yn gynnar yn 2021. Bydd yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor Sir maes o law, i drafod y prif bwyntiau, a bydd hyn yn cael ei rannu gyda'r Pwyllgor Safonau, fel rhan o'r Pwyllgor.

Gofynnodd aelod o'r Pwyllgor am greu log gweithredu er mwyn i swyddogion ddiweddarau pwyntiau gweithredu sydd angen sylw, neu sydd wedi'u cwblhau.

PENDERFYNWYD derbyn y cynnig uchod.

Gweithredu: Gweler y Penderfyniadau uchod.

3. DATBLYGU AELODAU

Cyflwynwyd - adroddiad diweddarau gan y Rheolwr Hyfforddiant AD ar gynnydd y cyfleoedd datblygu a gynigiwyd i Aelodau etholedig ers i'r adroddiad gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor hwn ar 11 Mawrth 2020.

Adroddodd y Rheolwr Hyfforddiant AD fod y Cynllun Datblygu Aelodau a gyflwynwyd i'r Pwyllgor yn gynllun ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/20, a bod rhai materion ynddo heb eu cwblhau. Dywedodd fod gwybodaeth am sesiynau hyfforddi wedi'i hamlygu yn Atodiad 1 ac wedi derbyn sgôr o ran y cynnydd a wnaed, a bod hyfforddiant a gyflawnwyd wedi ei nodi ynghyd ag unrhyw anghenion hyfforddi i'w dwyn ymlaen i Gynllun Datblygu 2020/22. Nodwyd bod atborth wedi dod i law gan Wasanaethau'r Cyngor a Llywodraeth Cymru ar lunio Cynllun diwygiedig ar gyfer y cyfnod cyfredol hyd at yr etholiadau yn 2022.

Er bod dulliau traddodiadol o roi hyfforddiant wedi eu gohirio am y tro, darparwyd peth arweiniad a hyfforddiant ar gyfryngau cymdeithasol. Bu'n rhaid i aelodau a staff addasu, a defnyddio Teams a Zoom fel ffordd newydd o ddysgu. Mae hyfforddiant helaeth wedi'i ddarparu ar ddefnyddio gweminarau, ac mae aelodau'r Pwyllgor Archwilio wedi mynychu sesiynau gweminar gyda CIPFA. Nodwyd bod modiwlau E-Ddysgu ar gael, a gellir eu cyrchu ar blatfform Cronfa Ddysgu'r Cyngor.

Adroddodd y Rheolwr Hyfforddiant AD fod y Tîm Dysgu a Datblygu yn ystyried datblygu adran 'Aelodau Etholedig' ar y platfform E-Ddysgu, fel y gall gwybodaeth am hyfforddiant/digwyddiadau fod ar gael yn rhwydd. Dywedodd fod Arweinwyr Grŵp wedi gofyn am gymorth gyda hyfforddiant TGCh ar gyfer rhai Aelodau etholedig, sydd hefyd ar gael.

Codwyd pryderon y byddai'r llwyth gwaith ar gyfer swyddogion ac Aelodau'n cynyddu'n sylweddol, pe bai mwy o sesiynau hyfforddi yn cael eu hychwanegu at y Cynllun. Codwyd cwestiwn a fyddai'r llwyth gwaith hyfforddi yn cael ei flaenoriaethu neu ei gywasgu i flwyddyn o waith? Ymatebodd y Rheolwr Hyfforddiant AD yr ymgynghorwyd ag Uwch Reolwyr a Phenaeithiaid Gwasanaeth ar feysydd blaenoriaeth ar gyfer hyfforddi a datblygu i'w cynnwys yn y Cynllun Datblygu ar gyfer 2020/22.

Adroddodd y Rheolwr Hyfforddi bod trafodaethau hefyd wedi digwydd gyda Swyddog Polisi a Gwella Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru er mwyn sefydlu pa adnoddau sydd ar gael. Mae atborth yn awgrymu y dylai'r Cyngor ganolbwytio ar barhau â sesiynau briffio mewn meysydd sy'n cynnwys Cynllunio, Tai, Gofal Cymdeithasol ac Addysg. Ar ôl cwblhau'r Cynllun, bydd angen iddo gael ei gymeradwyo gan yr UDA a'r Arweinwyr Grŵp, ac yna'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a'r Cyngor llawn.

O ran Adolygiadau Datblygiad Personol (ADP) ar gyfer y flwyddyn i ddod, mae'r ffocws yn debygol o fod ar sgiliau cadeirio a darparu hyfforddiant TGCh pellach. Bydd hyfforddiant yn cael ei flaenoriaethu, a bydd y Cynllun yn cael ei ddiweddarau yn dilyn atborth ym mis Chwefror 2021.

Cyfeiriodd aelod o'r Pwyllgor at Bwynt 3 (Cyllid) yn yr Atodiad, a thynnodd sylw at risgiau ar bob lefel yng ngwasanaethau'r Cyngor. Dywedodd, er bod y Pwyllgor Archwilio yn edrych ar risg yn fanwl, y dylai'r Cyngor gael proses ar gyfer rheoli ei risgiau ar lefel strategol, ac o fewn gwasanaethau'r Cyngor. Ailadroddodd ei bod yn bwysig nad yw rheoli risg yn cael ei ystyried yn fater ariannol yn unig, ond fel proses y dylai pob Aelod ei deall, ac y dylent ymgorffori'r broses honno yn eu gweithredoedd o ddydd i ddydd.

Awgrymodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro ei bod yn codi'r mater rheoli risg gyda'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 a'r Pennaeth Archwilio Mewnol, i nodi'r math o hyfforddiant sy'n ofynnol ar gyfer y maes risg.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi'r wybodaeth a gyflwynir yn yr adroddiad.**
- **Bod yr holl anghenion hyfforddi yn deillio o Adolygiadau Datblygiad Personol yn cael eu hanfon ymlaen at y Rheolwr Hyfforddiant AD erbyn 28 Chwefror 2021, fel y gellir diwygio'r Cynllun Hyfforddi a Datblygu Aelodau a blaenoriaethu hyfforddiant penodol.**
- **Bod y Cynllun Hyfforddi a Datblygu Aelodau ar gyfer 2020/2022 yn cael ei gyflwyno i'w gymeradwyo i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, cyn ei gyflwyno i'r Cyngor llawn yn 2021.**
- **Bod y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro yn codi'r mater rheoli risg gyda'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 a'r Pennaeth Archwilio Mewnol.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod.

4. **CWYNIION YMDDYGIAD I OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU**

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar y diweddariad chwarterol ynghylch cwynion, a hynny ar ffurf matricesau ar gyfer (a) Cynghorwyr Sir, a (b) Cynghorwyr Tref / Cymuned yn Chwarter 4 2019/20, a Chwarteri 1 a 2 yn 2020/21.

Adroddodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) na chafwyd unrhyw gwynion yn erbyn Cynghorwyr Sir gan aelodau o'r cyhoedd rhwng:-

- Ionawr i Fawrth 2020 (Chwarter 4)
- Ebrill i Fehefin 2020 (Chwarter 1)
- Gorffennaf i Fedi 2020 (Chwarter 2)

Nodwyd na dderbyniwyd unrhyw gwynion yn erbyn Cynghorwyr Tref / Cymuned am yr un cyfnodau.

PENDERFYNWYD: -

- **Nodi cynnwys yr adroddiad ac Atodiadau 1-6.**
- **Bod y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) yn paratoi ac yn dosbarthu cylchlythyr i Aelodau etholedig a chyfetholedig, ac aelodau Cynghorau Tref a Chymuned, gan atodi dolen i'r adroddiad; a hefyd**
- **Bod materion eraill sy'n codi yn y cyfarfod heddiw yn cael eu cynnwys yn y cylchlythyr (fel sy'n briodol).**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod.

5. **PENDERFYNIADAU GAN OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU**

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar Goflyfr chwarterol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) ynghylch Cwynion Côt Ymddygiad ar gyfer Hydref - Rhagfyr 2019 (Rhifyn 23).

Dywedodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) y cafwyd gwybod am ddau achos o dorri'r Côt Ymddygiad, y ddau yn cynnwys Aelodau o Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful.

Roedd yr achos cyntaf yn ymwneud ag Aelod o Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a oedd wedi torri'r Côt Ymddygiad trwy bleidleisio ar osod cyfradd y Dreth Gyngor mewn cyfarfod o'r Gyngor llawn, er bod ganddo ddyledion Treth Gyngor. Nid oedd yr Aelod wedi datgan diddordeb ac roedd wedi dwyn anfri ar y Gyngor o dan y Côt.

'Roedd yr ail fater yn cyfeirio at Aelod o Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a oedd wedi derbyn swydd benodol yn y Cabinet, yn groes i gyngor y Swyddog Monitro, ac roedd hynny wedi creu gwrthdaro diddordeb gyda'i gyflogaeth ar y pryd. Roedd yr Aelod hefyd wedi methu â datgan diddordebau personol a

rhagfarnus mewn perthynas â'r mater. Er bod yr Ombwdsmon o'r farn bod y Côt wedi ei dorri, nid ystyriwyd y byddai er budd y cyhoedd i ymchwilio ymhellach i'r mater.

Atgoffwyd y Pwyllgor Safonau, a dylid rhannu'r un neges ag Aelodau etholedig ac aelodau cyfetholedig eraill y Cyngor hwn, y dylent gysylltu â'r Swyddog Monitro i gael cyngor ar faterion Côt Ymddygiad, gan gynnwys datgan diddordebau personol a rhagfarnus.

Adroddodd y Swyddog Monitro fod nifer y cwynion a gyflwynwyd i'r Ombwdsmon yn genedlaethol wedi cynyddu'n sylweddol yn ystod y cyfnod clo. Dywedodd fod y rhan fwyaf o'r cwynion yn ymwneud â defnyddio cyfryngau cymdeithasol ac mae'r Ombwdsmon yn gweithio drwyddynt ac yn eu didoli ar hyn o bryd. Cadarnhawyd nad yw'r un o'r cwynion a dderbyniodd yr Ombwdsmon yn ymwneud ag Ynys Môn.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi cynnwys y crynodebau achos.**
- **Bod yr eitem hon yn cael ei chynnwys yn y cylchlythyr i Aelodau etholedig a chyfetholedig, ac aelodau Cyngorau Tref a Chymuned.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod.

6. PENDERFYNIADAU PANEL DYFARNU CYMRU

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ynghylch penderfyniadau diweddar a ystyriwyd gan Banel Dyfarnu Cymru (PDC), ac a gyhoeddwyd ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor ar 11 Mawrth 2020.

Adroddodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) fod apêl wedi'i chyflwyno i Banel Dyfarnu Cymru gan Aelod o Gyngor Sir Caerdydd, yn erbyn penderfyniad gan Bwyllgor Safonau Cyngor Sir Caerdydd i'w atal o'i swydd am gyfnod o 4 mis am fethu â chydymffurfio â'r darpariaethau'r Côt Ymddygiad sy'n ei gwneud yn ofynnol iddo:

- (a) Dangos parch ac ystyriaeth tuag at eraill;
- (b) Peidio â defnyddio ymddygiad bwlio nac aflonyddu ar unrhyw berson; a
- (c) Peidio ag ymddwyn mewn modd y gellid yn rhesymol ei ystyried y byddai'n dwyn anfri ar ei swydd neu ei awdurdod.

Nodwyd bod Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Caerdydd o'r farn bod y modd y torrwyd y Côt Ymddygiad yn ddigon difrifol i haeddu atal y Cyngorydd.

Er ei fod yn derbyn ffeithiau'r achos - fel y'u canfuwyd gan y Pwyllgor Safonau - rhoddodd Panel Dyfarnu Cymru sylw i'r apêl yn erbyn y ddedfryd, a phenderfynodd bod cyfiawnhad dros y gosb a ddyfarnwyd i'r Cyngorydd, sef ei atal am bedwar mis.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi cynnwys y crynodeb o'r achos.**
- **Bod yr eitem hon yn cael ei chynnwys yn y cylchlythyr i aelodau etholedig a chyfetholedig ac aelodau o Gynghorau Tref a Chymuned.**
- **Bod y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) yn rhannu'r ddolen i'r hyfforddiant E-Ddysgu sydd ar gael i Aelodau etholedig a chyfetholedig y Cyngor [fel y cyfeirir yn y Pwyntiau Dysgu i Aelodau yn Atodiad 1 yr adroddiad] pan ddosberthir y cylchlythyr.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod.

7. PANEL DYFARNU CYMRU – CANLLAWIAU'R LLYWYDD

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar Ganllawiau'r Llywydd gan Banel Dyfarnu Cymru.

Adroddodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro bod yr Ombwdsmon yn cyfeirio cwynion at Banel Dyfarnu Cymru os ystyrir bod y modd y torrwyd y Côt Ymddygiad yn ddigon difrifol, fel y gallai fod yn briodol rhoi cosb o atal am dros 6 mis. Mae PDC wedi cyhoeddi canllawiau newydd ar y 3 maes penodol a ganlyn: -

- (a) Anonymeiddio
- (b) Datgelu; a
- (c) Rôl y Swyddog Monitro yn Nhrafodaethau PDC

Gan gyfeirio at y Canllawiau ar "anonymeiddio", nodwyd y dylid cynnal gwrandawiadau PDC yn gyhoeddus. Mae gan PDC a'r Pwyllgor Safonau yr hawl i gau allan y wasg a'r cyhoedd o wrandawriad, neu ran o wrandawriad ac i anonymeiddio'r cofnodion neu ran ohonynt. Ym mhob achos, bydd y Panel yn adolygu'r hyn sy'n deg ac yn angenrheidiol er budd cyfiawnder. Nodwyd bod PDC yn pryderu mwy am drydydd partïon a thystion, yn hytrach nag Aelodau a swyddogion etholedig.

Mewn perthynas â'r ail Ganllaw ar "ddatgelu", nododd y Swyddog Monitro, unwaith y bydd adroddiad wedi'i baratoi gan Swyddfa'r Ombwdsmon, y bydd atodlen o ddeunydd nas defnyddiwyd ond sydd ar gael hefyd yn cael ei atodi i'r adroddiad (yn ychwanegol at yr Adroddiad a'r Dystiolaeth y mae'r Ombwdsmon wedi dibynnu arnynt).

Nodwyd y gall PDC ofyn am wybodaeth bellach gan yr Ombwdsmon, os bydd angen. Mae gan yr Aelod yr hawl hefyd i ofyn am dystiolaeth bellach.

Mewn perthynas â'r trydydd Canllaw, awgrymodd y Swyddog Monitro y dylai'r Pwyllgor Safonau dderbyn copi o Weithdrefn y Pwyllgor ar gyfer Cynnal Gwrandawiadau.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi cynnwys Canllawiau'r Llywydd gan Banel Dyfarnu Cymru sydd wedi'u cynnwys yn Atodiadau 1-3 yr adroddiad.**
- **Bod y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro yn anfon copi o'r Weithdrefn ar gyfer Cynnal Gwrandawiadau i ystyried achosion o dorri'r Côt Ymddygiad at aelodau'r Pwyllgor Safonau.**
- **Bod yr eitem hon yn cael ei chynnwys yn y cylchlythyr i Aelodau etholedig a chyfetholedig, ac aelodau Cyngorau Tref a Chymuned.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod.

8. CANAIATÂD(AU) ARBENNIG

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) ar ganlyniad gwrandawriad ynghylch caniatâd arbennig a gynhaliwyd ar 29 Gorffennaf 2020, i ystyried cais bloc a wnaed gan holl aelodau'r Cyngor Sir hwn mewn perthynas â'r "rheol chwe mis".

Adroddodd y Cadeirydd fod y Panel wedi rhoi caniatâd arbennig heb gyfyngiad i'r holl Gynghorwyr a enwyd a oedd wedi gwneud cais am y fath ganiatâd mewn perthynas â diddordebau a oedd yn rhagfarnu ynghylch y "rheol chwe mis".

Nodwyd cywiriad yn y cofnodion Cymraeg a oedd yn nodi bod y caniatâd wedi ei roi hyd ddiwedd Mai 2020, pan ddylai fod wedi darllen 2022.

PENDERFYNWYD:-

- **Bod y Pwyllgor Safonau yn nodi'r caniatâd arbennig a roddwyd, a'r rhesymau a'r amgylchiadau dros wneud hynny.**
- **Bod cofnodion drafft y Panel Caniatâd Arbennig a gynhaliwyd ar 29 Gorffennaf 2020 wedi eu cadarnhau fel rhai cywir gan aelodau'r Panel yn unig (John R Jones, Rhys Davies a Sharon Warnes).**

Gweithredu: Dim

9. ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PWYLLGOR SAFONAU GAN Y CADEIRYDD

Cyflwynwyd - Adroddiad Blynyddol Cadeirydd y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2019/20, fel y'i cyflwynwyd i'r Cyngor Sir yn ei Gyfarfod Blynyddol ar 8 Medi 2020. Mae'r adroddiad yn manylu ar y gwaith y mae'r Pwyllgor hwn wedi'i gyflawni yn ystod 2019/20, ac mae'n cynnwys y rhaglen waith ar gyfer 2020/21.

Adroddodd y Cadeirydd y bu'n hapus iawn i gyflwyno'r adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith, er bod y rhan fwyaf o'r gwaith wedi'i gwblhau yn ystod tymor cyn-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau, Mr Michael Wilson. Dywedodd fod yr adroddiad wedi anfon neges gadarnhaol am waith y Pwyllgor Safonau.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi'r wybodaeth a gyflwynir yn Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2019/20 a'r Rhaglen Waith ar gyfer 2020/21.**
- **Bod y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) yn anfon fersiwn Saesneg o'r ddolen yn yr adroddiad i aelodau'r Pwyllgor Safonau**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod.

10. ADOLYGIAD Y PWYLLGOR SAFONAU O GOFRESTRAU DIDDORDEBAU A GEDWIR GAN GYNGHORAU TREF A CHYMUNED

Cyflwynwyd - adroddiad ar adolygiad arfaethedig o'r cofrestrau diddordebau a gedwir gan Gyngorau Tref a Chymuned.

Adroddodd y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) mai'r Pwyllgor Safonau sy'n gyfrifol am benderfynu pa Gyngorau Tref a Chymuned sydd i'w hadolygu. Nodwyd bod 4 neu 5 o Gyngorau Tref a Chymuned wedi cael eu hadolygu ar bob achlysur dros y blynyddoedd diwethaf.

Canolbwyntiodd y drafodaeth ar ffurf yr adolygiadau y byddai'r Pwyllgor Safonau yn ei mabwysiadu. Ystyriodd y Pwyllgor yr opsiynau sydd ar gael, a chytunodd i barhau â'r trefniant blaenorol, ac adolygu 10% - 5 Cyngor Tref a Chymuned. Penderfynwyd na fyddai Gyngorau a hysbyswyd o'r blaen yn destun adolygiad ac y dylent gael eu heithrio. Penderfynwyd hefyd, lle mae Clerc yn gweinyddu mwy nag un Cyngor Tref neu Gymuned, na fydd mwy nag un o'r Gyngorau hynny yn destun adolygiad. Awgrymwyd amrywio'r Gyngorau Tref a Chymuned a adolygir yn ôl eu maint, a chynnwys un Cyngor Tref; un Cyngor Cymuned mawr ac un bach. Cadarnhawyd y byddai dau aelod o'r Pwyllgor Safonau (dau aelod annibynnol, neu un annibynnol ac un cynrychiolydd y Gyngorau Tref a Chymuned) yn cynnal yr adolygiadau.

Awgrymwyd y dylai'r Pwyllgor Safonau awdurdodi'r Cadeirydd, yr Is-Gadeirydd a'r Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) benderfynu pa Gyngorau Tref a Chymuned i'w hadolygu. Cytunodd y Pwyllgor i'r cynnig.

Cadarnhaodd y Pwyllgor y dylid mabwysiadu dull ffurfiol a dull llai ffurfiol hefyd. Cysylltir â Chlercod Unigol dros y ffôn yn y lle cyntaf, i egluro pwrpas yr adolygiad. Yna anfonir llythyr i gadarnhau'r trefniant ac i ofyn am gopiâu o'r dogfennau perthnasol ar gyfer yr adolygiad. Yna trefnir cyfarfod rhithwir gyda phob Clerc i drafod y ddogfennaeth a adolygir fel rhan o'r broses.

Bydd pob Cyngor unigol yn derbyn ei gynodeb ei hun o'r canfyddiadau. Ni fydd y Pwyllgor Safonau yn cyhoeddi canfyddiadau ar y cyngorau unigol ond bydd yn rhannu adroddiad cyffredinol ar y canfyddiadau gyda'r holl Gyngorau Tref a Chymuned, a bydd hyn yn rhestru arfer da ac yn cynnwys pwyntiau dysgu.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi cynnwys yr adroddiad a'r atodiadau.**
- **Bod y Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) yn rhoi gwybod i'r Pwyllgor Safonau pa Gyngorau Tref a Chymuned a adolygwyd yn flaenorol.**
- **Cadarnhau bod y Pwyllgor Safonau yn awdurdodi'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd, ar ôl cael cyngor gan y Cyfreithiwr (Corfforaethol Llywodraethu) i benderfynu pa 5 Cyngor Tref a Chymuned sydd i'w hadolygu.**
- **Bod y Pwyllgor Safonau yn cysylltu â Chlercod pob Cyngor Tref a Chymuned a ddewiswyd i'w hysbysu y byddant yn destun adolygiad.**
- **Cytuno ar amserlen ar gyfer yr adolygiadau gyda Chlercod pob Cyngor Tref a Chymuned a ddewiswyd.**

Gweithredu: Gweler y Penderfyniad uchod.

Daeth y cyfarfod i ben am 4.15 pm

**MR JOHN R JONES
CADEIRYDD**

